Nagyvárad, 1903. IX. évfolyam 223. szám. Szerda, szeptember 30.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
A kiadóhivatalban évre:
Egész évre . . . . 16 kor.
Negyedévre . . . . 4 »
Kalyban házhoz hordva:
Egész évre . . . . 20 kor.
Negyedévre . . . . 5 »
Vidékre postán küldve:
Egész évre . . . . 24 kor.
Negyedévre . . . . 6 »

TISZÁNTÚL
POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apáca-utcza 3.
A szerkesztőség kéziratok visszaadásáról vagy megőrzéséről nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVARAD szept. 29.

Bukás.

Emberemlékezet óta nem történt meg az, a mit tegnap a képviselőház megcselekedett: leszavazta a miniszterelnököt. Alig néhányan maradtak ülve s Héderváry gróf megdöbbenve láthatta, hogy ő ugyan miniszterelnök, de senki sem veszi komolyan.

Mégis csak van érzék a szabadelvüpártban az alkotmányosság iránt.

Alkotmányos államban elv, hogy a többség akarata érvényesüljön fölfelé és lefelé. A király azt nevezze ki miniszterelnöknek, a ki képes többséget vonzani személye köré s a többség akaratának érvényt szerezni lefelé.

Tehette-é Héderváry egyiket is?

Héderváry programmja a katonai kérdésben a német vezényszó; ma pedig, büszkén mondhatjuk, nincs többé magyar ember, a ki a német vezényszót védeni merné. A szabadelvüpárt eddigi kétségbeesett kapkodása, határozatlansága is azt a határozott vallomást jelentette, hogy ma már a Tisza Kálmán regimentje elfogyott, Apponyi regimentje a párt. Egy kis élesztőnek kellett a nemzeti párt s átformálta az egész mameluk-hadat kuruczokká. Hiába többség a szabadelvü párt, az többé nem Héderváry pártja.

Hogyan akart mégis Héderváry érvényt szerezni olyan pártakaratnak, a mely nem egyezett az övével? ez az ő örök titka marad. Leszavazták, megbukott, viheti titkait magával.

Nagy várakozással nézett az egész ország Héderváry gróf tegnapi beszéde felé. O maga hangoztatta, hogy tudni fogja megvédeni az ország jogait Körberrel szemben. Egy harmadik Zrinyi Miklóst vártunk, a ki hatalmasan oda fogja vágni az okvetetlenkedő sógornak, hogy: Ne bántsd a magyart! Várluk a nemzeti érzés hatalmas megnyilatkozását. Hiszen van-e szebb harcz, mint mikor egy miniszterelnök az ország szine előtt védi meg hazája jogait egy másik miniszterelnök ravasz támadásai ellen?

Mátyás kora jutott eszünkbe, a mikor nemzetek válogatott hősei tomboló paripákon ugrattak a porondra s igyekeztek becsületet szerezni nemzetüknek. A ki győzött, koszorut kapott, a gyávát, ügyetlent kifütyölték.

Héderváry leventének fütty jutott, de megérdemelte.

Hatalmas fegyverei voltak: a törvény, a királyi szentesités, egy nemzet lelkesedése s az államok örök, elidegenithetlen, természetes joga. Szikráknak, gyujtó tüznek kellett volna tegnap a miniszterelnöki beszédből kipattannia, meg kellett volna semmisülnie a kotnyeleskedő osztrák beszédnek — és a sok dicső, harczi fegyver egy alázatos kalappá gyuródott össze, a melyet Magyarország miniszterelnöke megemelt a prepotenskedő szomszéd előtt.

Ez a kalap megérdemelte, hogy kitegyék a miniszterelnöki székből a gazdájával együtt. Ha Héderváry nem tudta megvédeni a magyar állam jogait, megvédte azokat a magyar parlament azzal, hogy leszavazta, megbuktatta a gyenge, félénk lovagot. Seprő a kezébe, azzal tisztogassa tovább a horvát tartományt, odalent ugyis csak arra van szükség. A milyen kitünő, erélyes bán volt Héderváry, olyan gyenge miniszterelnöknek bizonyult. Menjen vissza oda, a hol nem kell karddal bánni.

Nincs azonban semmi olyan rossz, a minek jó része ne volna. Barabás bakot lőtt, Héderváry ráduplázott s ezzel a katonai nemzeti programm meg van mentve.

Barabás beszédje után félő volt, hogy a szabadelvü párt immár hirhedt zsebkendői fátyollá fognak összeakaszkodni, a melyet a multakra vetett fátyol módjára ráteregetnek a magyar vezényszóra. Héderváry beszédje visszaadta a keszkenőket a zsebeknek s az egységes szabadelvü pártnak visszaadta a magyarságot.

Ha már a miniszterelnök sem tudja Magyarország jogait megvédeni, ez az idők jele arra nézve, hogy védelmünkre ugyancsak kell már a magyar hadsereg.

Körbernél gyengébbnek bizonyult Héderváry gróf, de erősebbnek bizonyult a nemzeti eszme. Mert hiszen kell-e nagyobb erő, mint az, a mely *nem*-et mondatott a fejbólintókkal s 270 labanczból kuruczot csinált?

Háromszor bukott meg Héderváry gróf. Betartotta a magyar igazságot s harmadik bukásával kivivta azt, a mit három miniszterelnöksége alatt nem tudott kivivni: az elismerést.

Legüdvösebb cselekedete lett, hogy eltemették és sirján kivirulhat a nemzeti vivmányok babérlombja.

Dr. K. A.

Ausztriában soroznak.

A »Wiener Zeitung« az 1903-ik sorozási év ujonczainak besorozására vonatkozólag a következő 1903 szeptember 28-iki törvényt teszi közzé:

»Birodalmi tanácsom mindkét házának hozzájárulásával elrendelem a következőket:

1. §. A kormány felhatalmaztatik a hadsereg és haditengerészet ujonczállományából, amelynek megajánlása az 1903. február 26-iki törvénynyel (birodalmi törvénytár 53. sz.) történt, szám szerint 59.024 ujonczot besoroztatni. A hadsereg (haditengerészet) számára való felemelt ujonczszám besorozásának engedélyezése a törvényhozásnak marad fentartva.

2. §. Ezen azonnal életbelépő törvény végrehajtásával honvédelmi miniszterem bizatik meg, ki a hadügyminiszterrel egyetértőleg tartozik eljárni.

Bécs, 1903 szeptember 28.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Körber s. k.

Welsersheimb s. k.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, szept. 29.

A csütörtöki viharos ülés után ma már nyugodtabbak a kedélyek. Inkább a szemrehányás hangja hallatszik, mint a harczi riadó. Egyik tábor a másikat okolja a mult heti kavarodásért, nem is mennek addig tovább, mig azt el nem intézik.

Az ellenzék soraiban nagy az elkeseredés a volt nemzeti pártiak, különösen *Apponyi* gróf ellen a politikai eseményekben legutóbb tanusitott magatartásáért. Egyedül őt okolják azért, hogy az események ilyen fordulatot vettek a szabadelvü pártban és el vannak határozva, hogy nem kimélik meg a támadásoktól. A szabadelvü pártban egyetértés látszik és erősen hangoztatják, hogy a legnagyobb erélylyel fognak visszaverni minden támadást.

A képviselőház különben ma korán benépesült. A karzatokat nagyszámu közönség foglalta el, amely már napok óta valósággal ostrom alá vette a háznagyi hivatalt. Egy-egy jegyért a legnagyobb protekcziót kell igénybe venni. A folyosókon csoportokba verődve tanácskoznak.

Fél tizenegyre verődött az idő, amikor Apponyi elnök becsöngette a képviselőház tagjait, hogy megnyissa az ülést. De még jó darabig ült a trónusán, amig együtt volt a t. Ház. Künn a folyosón lüktetett az élet, mindenfelé csoportok tárgyalták a nap várható eseményeit. Voltak izgatottan tanácskozó társaságok is bőven.

Nagymennyiségben megérkeztek
SZŐLŐ SZÁLLITÓ KOSARAK
5 és 10 kilós ürtartalommal.

Az iskola idény beálltával különböző alaku **kötőkosarak, iskolatáskák,** melyek legolcsóbb árakban lesznek árusitva. Továbbá nagy választék **gyermekkocsikban,** utazó kosarakban stb.
Számos megrendelést kérve kiváló tisztelettel
OPPENHEIM F. VILMOS kosáráru kereskedése
401. **Nagyvárad, Fő-utcza, Barts-ház.**

Legnagyobb feltünést keltett, amelynek Tisza István volt hevesen gesztikuláló előadója és ahol Sándor Pál és Rohonyi Gyula a legájtatosabb hallgatók.

A Ház persze zsufolva volt. A parlament előtt is egész embertömegek feketéllettek. Ha már nem jöhetnek be az ülésekre, legalább irigykedve végignézték azokat, akiknek a kezükben a jegyük.

A legtöbb szó a Barabás-affférről esik. Hallomás szerint azonnal felszólalása után összeülnek a segédek, hogy a Ház előtt már megkért elégtétel lovagias uton való elintézéséről tanácskozzanak.

A kormánypárton kevés az ember. A függetlenségi párt tagjai azonban teljes számmal foglalják el a padokat.

*

Elnök: Apponyi Albert gróf.

Féltizenkettőkor megnyitja az ülést, elrendeli az ülést összehivó kérvény felolvasását.

Endrey Gyula jegyző: Felolvassa azt.

Elnök: A mult ülésben előfordult inczidensben Perczel Dezső, Andrássy Tivadar, Rakovszky István, Kubinyi Géza imparlamentáris kifejezéseket használtak, erről utólag értesült, ezért őket rendreutasitja. (Helyeslés.)

Barabás beszéde.

Következett *Barabás* Béla felszólalása. Mély csendben állott fel s feszült figyelemmel hallgatták meg a következő beszédét:

Tisztelt képviselőház!

Kérem a tisztelt Házat, sziveskedjék napirend előtti felszólalásomat meghallgatni s nekem alkalmat adni, hogy a mult ülésben tett egyik közbeszólásomat helyreigazitsam és pedig abban az értelemben, amint azt még ugyanazon ülés alatt tenni szándékoztam. (Halljuk! Halljuk!)

Tartozom nemcsak a képviselőháznak s az országnak, de magamnak is azzal, hogy az igazságnak megfelelőleg kijelentsem, miszerint ez a közbeszólás: »Nem hiszünk a király szavának«, — a legnagyobb foku lelki izgalomban egyszerüen eltévesztve szaladt ki a számból. Mert én, amidőn a miniszterelnök ur a király szavait idézte, meggondoltan azt akartam mondani: »Nem hisszük, hogy a király szava!«

Es csakis ennek a közbeszólásnak volt értelme részemről, mert ugy fogtam fel a helyzetet, hogy Körber osztrák miniszterelnök által, a bécsi Reichsrathban, a király nevében tett kijelentés, merőben ellentétes a miniszterelnök ur által a király nevében *nálunk* tett kijelentéssel. En csak természetesnek véltem, hogy a nálunk tett kijelentés nem lehet a király szava. (Helyesiés a baloldalon.)

Ezen helyreigazitásomat itt, az egyedül illetékes helyen s a legelső alkalommal teljes őszinteséggel teszem meg, mert ezzel tartozom az igazságnak és tartozom annak a politikai és erkölcsi szempontnak, amely nem engedheti meg, hogy akaratlan nyelvbotlásom ellenségeink által kihasználtassék s ez a magyar képviselőház rovására betudassék. (Ugy van! a baloldalon.)

Es daczára annak, hogy a tévedésből kimondott szavakért a tisztelt Ház határozata velem szemben a házszabályok egy igen kivételes intézkedését már alkalmazta, én mégis — politikai meggyőződésem teljes érintetlenségével — erkölcsi és hazafiui kötelességemnek tartottam tévedésemet helyreigazitani. (Helyeslés.)

Kérem azért a tisztelt Házat, a mult ülésen tévedésből tett közbeszólásomat meg nem történtnek tekinteni, (Helyes!) mert hiszen tőlem és minden magyar embertől távol áll az, hogy a király személye, akit alkotmányunk és kifejezetten az 1848. évi III. t.-czikk sérthetetlennek jelentett ki, — szándékosan megsértessék.

Engedje meg tehát a t. Ház, hogy az a téves közbeszólás, az én valódi akaratomnak megfelelő helyesbitett szavakkal kiigazittassék.

Általános, nagy helyeslés fogadta Barabás lovagias, korrekt szavait.

Elnök: Azt hiszi, hogy ezekben a Ház megnyugszik, ennek folytán a tett intézkedés tárgytalan.

Kubinyi Géza: Ezek után — személyes kérdésben felszólalva — a mult ülésen Barabás ellen használt szavait meg nem történtnek kéri tekinteni. (Helyeslés.)

Papp Zoltán: Halljuk a többieket is.

Elnök: Jelenti, hogy a mentelmi bizottság a törvényes 24 óra alatt itélkezett Lengyel Zoltán ügyében.

Benedek János: Kivégezték.

Elnök: Az erre vonatkozó irományokat a Ház legközelebbi rendes ülésén mutatja be.

Az öreg bakák.

Bakonyi Samu: Az öreg bakák visszatartása miatt szólal fel pártja megbizásából. A hadügyminiszter e rendeletével alkotmánysértést követett el, mert beleavatkozott a mi törvényeinkbe és jogtalanságot müvelt. Felolvassa az idevonatkozó törvényczikkeket, amelyekből kimutatja, hogy ez intézkedés teljesen ellentétben áll azokkal. Ezt még inkább megvilágitja a véderőtörvény utasitása. A rendelet abszurd voltát egy példával bizonyitja: Mondjuk, hogy 1904 január 15-ikére sem jöne létre a parlamenti béke, megeshetne az, hogy a katonai hatóság három év helyett négyre, egészen 1904 decz. 31-éig tartaná hennt a kiszolgált katonákat. Törvénytelen az is, hogy megszavazott ujonczlétszám nélkül toborozzák az ujonczokat. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon.) Hiszen a delegáczió sem állapitotta meg a közös költségvetést. A katonák fenntartása pedig nem az uralkodó, de az ország pénzén történik, e rendelet tehát vakmerő törvénytiprás az öreg bakák benntartását illetőleg. (Ugy van! a szélsőbalon.) Ezt megengedni nekünk nem szabad és a legnagyobb erővel ellene kell állanunk. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) E rendeletekből nagy veszedelem is származhatik, mert beviszik a kaszárnyákba a politikát Ugy van! a szélsőbalon.) E rendeleteket másrészt pedig az ellenzék ellen is akarják forditani, őket téve a felelőssé, a nemzet elé odaállitva, mintha ők lennének ennek okai. Amde tévednek, mert a magyar népet, közvéleményt ezzel nem fogják megtéveszteni, a nemzet jogaiért folyó küzdelmet nem fogják megakasztani. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon.) Ne feledjük el, hogy az osztrák Reichsrathot épen a kiszolgált katonák visszatartása miatt hivták egybe, ott történik gondoskodás róluk, mig itt a tuloldal nem törődik a magyar anyák könnyeivel. (Ugy van!) A nagy loyalismus veszit értékéből ilyen körülmények között. Határozati javaslatokat nyujt be, mely szerint a hadügyminiszternek rendeletét a kiszolgált katonák visszatartására vonatkozólag, mint a magyar alkotmányba ütközőt, törvénytelennek jelentse ki a képviselőház, annak végrehajtását tiltsa meg és az ujonczoknak önkéntes toborzásához segédkezet nyujtani ne engedjen. (Hosszantartó helyeslés és éljenzés a szélsőbalon.)

Körber kritikája.

Krasznay Ferencz volt a következő szónok. A küzdelemben — mondja — a nemzeti jogokért az a biztató jel, hogy azok az ellenségek, akik napról-napra feltámadnak ellenünk, a népjogoknak ismert ellenségei. (Ugy van! Elénk helyeslés.) Nem azokról a sérelmekről akar szólani, amik legutóbb kétszer egymásután érték a legmagasabb helyről a nemzetet, sem Ausztria apró tüszurásairól . . .

Madarász József: No, az a kedves ebunovics! (Derültség.)

Krasznay Ferencz: De arról a brutális támadásról, amely minket Körber . . .

Barta Odön: A bécsi kosaras asszony!

Krasznay Ferencz: Brutálisan rosszakaratu törvénymagyarázatával sért minket . . .

Barta Odön: Nem rosszakarat, hanem sugalmazott orvtámadás!

Krasznay Ferencz: Körber bevádolt minket a korona előtt, hogy a felségjogokat akarjuk megtámadni. Pedig még a közjogi ellenzék is tiszteletben tartja a 67-es törvénynek ide vonatkozó rendelkezéseit. De tovább ment az osztrák miniszterelnök. A monarchia ereje ellen való támadásnak nevezte a mi hazafias törekvésünket. Magyarország alkotmányának tekintélye megkivánja, hogy Khuen-Héderváry, a tényleges hatalom képviselője helyt álljon a támadások ellen. Ha erre nem képes, akkor egyszerüen ügynöke az uralkodónak. Hát hol az a tényező, amely politikailag volna hivatva a megtorlásra? A többség még most sem érzi szükségét annak, hogy felébreszsze hazafiságát. Fontoskodnak . . .

Endrey Gyula: Ezeket a fontoskodókat ki kell rugni!

Benedek János: Ki van nevezve a miniszterelnök.

Gabányi Miklós: De ő nem meri.

Papp Zoltán: Mert fél a kollégájától.

Kubik Béla: Attól fél, hogy bevádolják a koronánál. A többség azt hirdeti lapjaiban, hogy hazafias aggodalmai támadnak, de ezzel a kijelentéssel aztán meg is elégszik, tovább egy tapodtat sem megy. Tiltakozik az osztrákok beavatkozása ellen és a legerélyesebben visszautasitja azt. (Hosszantartó zajos helyeslés a a bal és szélsőbalon.)

A kormánypárt birálata.

Eötvös Károly: (Halljuk! Halljuk!) Nagy sérelem esik napról-napra a magyar nemzeten, az osztrák vezető körök hovatovább mind sulyosabb támadásokat intéznek Magyarország ellen. Es amikor ez történik, a kormánypárt felzudul. Ki ellen? Ausztria ellen? Nem, hanem a függetlenségi párt ellen, a mely a nemzet jogait védi. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Eötvös Károly: Vajon ha azt mondanók, hogy a chlopyi hadparancsban a királyi szónak nem hiszünk, vajjon ezzel nem tisztelnénk-e meg őfelségét. (Viharos tetszés.) Ő az abban foglalt királyi szóban nem hisz, ezt nyiltan mondja, mint igaz hazafi, magyar képviselő. (Taps a szélsőbalon.) E chlopyi hadparancs egy fal emelése a mi nemzeti aspirációnk ellen, igy magyarázta ezt Körber a Reichsrathban.

Kaas Ivor báró: Es tegnap az urak házában.

Eötvös Károly: Nem akar mélyebben belebocsájtkozni ennek birálatába. Hanem fölveti a kérdést, hogy jutottunk mi el Chlopyhoz? És mikor ezt teszi, a magyar parlament többségének óhaját teljesiti. Az az állapot, amely ma már 9 hónapja tart, meg sem történik, ha a kormány egy kissé enged. De miután látták, hogy a katonai körök támadásai ellen a magyar alkotmányt megvédeni nem tudták az erre illetékesek, erre elhatároztuk, hogy visszavonulunk alkotmányunk bástyái mögé és válaszunk az lett, hogy sem pénzt, sem ujonczot nem adunk. A lefolyt tiz hónap óta mit csinált a többség?

Pichler Győző: Veszekedett, hogy ki legyen a jegyző.

Eötvös Károly: Roppant gonddal tanakodott arról mindig, hogy mit lehetne tovább is eltürni és államférfiui éleslátással kifundálta, hogyan lehetne minél hosszabbra elhuzni az ügyet. Igy történt ez tegnap is. Mikor pedig a nemzet ezt látta, hogy az ő élete ilyen bölcs kezekbe van letéve, kormánya és többsége ilyen magaviseletet tanusit, csak az isteni és emberi jogokat követte, amidőn azt mondta, hogy nem adunk sem pénzt, sem ujonczot. És ki kellene törölni őt az élő nemzetek sorából, ha nem igy lenne. (Zajos tetszés, helyeslés és taps a szélsőbalon.) A chlopyi törekvés nem uj dolog ám. 1861-ben is jöttek ilyen »egységes« tervekkel és törekvésekkel. De már akkor is ellenálltak és ellenállunk most is és ez irányban semminemü királyi szó nem határoz. Ha azt látjuk, hogy a legfőbb hadur az osztrákoknak kedvez, mi ellenünk, sajnos, de foglalkozni kell ezzel. A többségnek kellene megvédelmezni e támadással szemben a nemzetet. Mert sajnos, ma már oda jutottunk, hogy az osztrák parlament jogot érez ahhoz, hogy a mi törvényeinket felülvizsgálja, aspirációinkat körvonalozza. Nem uj dolog ez, csak a réginek feléledése. Olybá tünik fel, mintha hazank csak egy provinczia lenne a nagy egésznek. És ez állapotnak mindaddig nem lesz vége, mig a többség

talpára nem áll, mig vezérférfiaik meg nem szüntetik az osztrák befolyást politikánkra. (Ugy van! a szélsőbalon.) Itt az eszme az alkotmány megvédésére: az idő a nemzeti becsület kivivására. Ha pedig ezt elszalasztják, akkor ne okozzák többé sem Chlopyt, sem Körbert. (Ugy van! a szélsőbalon.) 35 éves törekvések, 35 éves tapasztalatok csak azt bizonyitják, hogy az irányadó körök mindig oda törekedtek, hogy a hadsereget germanizálják, a nagy egység eszméjének szolgálatába tereljék. Aki e 35 évi tapasztalat után nem ábrándult ki, az nem érdemli meg, hogy törvényhozó legyen, aki pedig kiábrándult és mégis azt hiszi, hogy a hadsereg magától nemzetivé válik, az ámitó, az tévutra vezeti az országot. (Viharos helyeslés és tetszés a szélsőbalon.)

Kijelenti, hogy a nemzeti jogok kivivásáért a küzdelmet fel nem hagyják, akárhány kormányt seperjen is az el. (Perczekig tartó éljenzés és taps.)

Elnök: Az ülést 5 perczre felfüggeszti.

Szünet.

Szünet után

Rakovszky István: Személyes kérdésben kijelenti, hogy a Barabással szemben használt kifejezéseit tárgytalannak kéri venni. (Helyeslés.)

Andrássy Gyula gróf: A chlopy hadparancsot illetőleg a szabadelvüpárt is határozottan állást akart foglalni, de a manifesztum után ennek már nem látta szükségét. Mindazonáltal a párt hozott ez ügyben egy határozatot, amelyet felolvas, bár tudja, hogy most ezt érdemlegesen tárgyalni nem lehet.

Polonyi Géza: Tüzzük hát napirendre.

Andrássy Tyula gróf: (Olvassa a párt ösmeretes határozatát. Az ellenzék zajos ellentmondásokkal kiséri. A jobboldal hosszan helyesel.) A határozati javaslatot benyujtja.

Polonyi Géza: A klubszentenczia nem parlamentáris. Tessék napirendre tüzni. (Zaj.)

Elnök: E határozati javaslat ki fog nyomatni és szétosztatni.

Hock János: Tanácskozásaink jegyzőkönyvében nyoma kell legyen annak, hogy ez a nemzet mint egy férfiu egységesen verte vissza az alkotmányát ért támadást. Egy egyszerü párthatározat nem elégséges erre. (Zajos helyeslés a balon és szélsőbalon.) Nekünk a mi nemzeti ügyünkért mindig a dinasztiánkkal kellett küzdenünk. Belenevelték a főherczegekbe, hogy mi csak a nagy egésznek olyan kiegészitő része vagyunk.

Kiáltások: Vadászterület!

Hock: Ennek a nevelés, nem az egyesek az okai. Vázolja az udvari nevelési rendszert. De ha közjogi tévedésben van a dinasztia, a nemzetnek kell ellentállást kifejteni. A dinasztikus érzésből kell kigyulni annak a lángnak, mely a sovinizmust éleszti. (Taps és éljenzés a szélsőbalon.)

Kiáltások a szélsőbalon: Ez a dinasztikus politika, nem amit önök hirdetnek.

Kubik Béla: Ugy ülnek odaát, oly némán, hogy az hallatlan. (Derültség a jobboldalon.)

Felkiáltások a jobboldalon: Hát hogy üljünk!

Kubik Béla: Borzasztó, két hónappal ezelőtt is éppen igy ültek mint most, nem változtatja meg ezeket senki. (Zaj.)

Elnök: Csendet kér.

Hock János: A magyar vérnek egy baja van, hogy sokszor szélsőségek között mozog. A diadalmas csata, szolgai meghunyászkodás furcsa tarkasága vonul át a multakon és amint a történelem elitélte a mohácsi vész után történt vesztegetéseket, mikor áruba bocsájtották az országot, épen ugy elitéli majd a most történt vesztegetéseket is, ha majd leszürődik az igazságon az. Most is áruba akarták bocsájtani az országot és leszerelni a felbuzdult nemzeti erőt, amint annak idején a Rákóczi-mozgalmat le akarták szerelni. (Ugy van! az ellenzéken.)

Benedek János: Ott ülnek a vesztegetők.

Egy hang jobbról: Az Szápáry László volt!

Lengyel Zoltán: A kasziuó tagja!

Kubik Béla: Ott ülnek a czimborái.

Hock János: Ezután a nemzeti jogok melletti harcz jogosságáról beszél a bal és szélsőbal nagy tetszése mellett.

Nagyvárad fejlődéseért.

— A szépészeti és közlekedési szakbizottság ülése. —

Nagyvárad város szépitési és közlekedési szakbizottsága tegnap fontos kérdések felett tanácskozott. Nagyrészt olyan ügyek ezek, amelyek a város jövő fejlődésére is kihatnak.

A Fekete Sas szálloda mai állapotában éppen nem felel meg a követelményeknek s egy modern város igényeinek.

Még fontosabb kérdés a Fő-utcza ujra burkolása. Már évek óta olyan állapotban van a város legfőbb utczája, hogy a kocsiközlekedés valóságos életveszélylyel jár a gödrökkel teli kocsiuton. Egy szép napon arra ébred a város, hogy a kormány megvonja a vámszedési jogot, amit éppen az utak jókarban tartásáért engedélyezett Nagyvárad városának.

Még több kérdés is szőnyegre került, amelyek mindenike kiváló fontosságu.

*

Az ülés lefolyása a következő volt:

Komlóssy József gazdasági tanácsnok elnöklete alatt jelen voltak: dr. Hoványi Géza, dr. Baróthy Akos, Beczkay Lajos, Guttmann József, Moskovits Miksa, Rendes Vilmos és Kőszeghy József.

A Sas ujjáépitése.

Elnök bemutatta a főmérnöknek a Fekete Sasra vonatkozólag tett előterjesztését. E szerint a Sast eladás utján lehetne értékesiteni, vagy pedig lebontani és teljesen ujraépiteni, esetleg átalakitani. A teljes ujraépités 474,950 koronába kerülne, amelyből 33 ezer korona megtérülne az ócska anyagok értékesitése folytán, tehát az ujjáépités 444,162 koronát igényelne. A terv elkészitésére tüszenek ki három pályadijat, 4000, 3000 és 2000 koronával.

Beczkay Lajos és *Kőszeghy* József az eladás ellen szólaltak.

A többség javasolja, hogy a város kisérelje meg a Sas eladását és ha ez eredménytelen lenne, az ujraépitést határozza el s a tervekre irjon ki pályázatot.

A Fő-utcza kövezése.

Elnöklő tanácsnok beterjesztette a Fő-utcza rendezése és kiburkolása tárgyában kidolgozott főmérnöki terjedelmes előterjesztést, amelyből azonban csak a Fő-utcza rendezésére vonatkozó részt vette tanácskozás tárgyául a bizottság. Az elő erjesztés szerint a vasuti állomás végétől Sztaroveszky-utczáig 7 méter szélesen koczkakővel burkolnák az uttestet s a teherforgalmat Sztaroveszky-utczára irányitanák. A 7 méteren kivüli kocsiut-részt más szilárd anyaggal burkolnák A pénzügyi palotától a Szent László-térig 2-ős eszfalt burkolattal látnák el a Fő-utcza kocsiutját egész szélességben. A járdák a vasuttól egész végig aszfaltból lennének. A Páris-patak hidját átépitenék s az utczát végig csatornáznák, az általános csatornázásnak megfelelő terv szerint. Az összes munkálatok 600,000 koronában vannak felvéve.

Dr *Hoványi* Géza felvetette, hogy a szabad forgalom szempontjából a jövőben ki kell sajátitani a Popper-féle ház egyrészét, s vajjon a most tervezett utczarendezés nem állja-e utját ennek.

Kőszeghy József főmérnök felvilágositotta a felszólalót, hogy a Popper-ház egy részének majdani kisajátitását a Fő-utcza rendezése éppen nem gátolja.

A szakbizottság a főmérnök fentebb ismertetett előterjesztése értelmében javasolja a Fő-utcza rendezését; a burkolókő anyagára szabad kezet engedjen a város a pályázóknak A Páris-patak részletterveit azonban megbirálás végett bekéri a főmérnöktől.

Apróbb ügyek.

Az uj vizlevezető csatorna kiépitése folytán szükségessé vált Széles-utczának a rendezése. A főmérnök az utcza parkirozását ajánlotta. A bizottság azonban az utcza befásitását véleményezi, akként, hogy később parkirozni lehessen.

A gör. kath. püspöki palota ujjáépitése alkalmából a homlokzaton 1 méter risalit épitését kéri az épitész.

A bizottság nem ellenzi a kérelem teljesitését, elvi szempontból azonban a város ingyen nem bocsáthat át senkinek közterületet, miért is az elfoglalandó terület négyszögméterjét 40 koronában véleményezi megállapitani.

UJDONSAGOK.

—

Előfizetési felhivás.

Az uj évnegyed küszöbén bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, mindazokhoz, akik elveinket és irányunkat ösmerik s méltányolják. Nehéz időkben becsülettel álltuk meg helyünket, s hiszszük, hogy a közönség bizalma nem fordul el tőlünk, hanem annál nagyobb mértékben mutatja irántunk ragaszkodását, minél nagyobb szükség van küzdeni a destructiv irány ellen.

Programmunkat ismeri a közönség. Czélunk egy minden politikai párttól független kath. irányu lapot adni, mely Nagyvárad és Biharmegye érdekeit védve, e mellett hü tükre legyen a főbb országos, kivált katholikus szempontból érdekes eseményeknek.

Budapesti tudósitónk azonnal és kimeritően értesit minden nagyobb fővárosi eseményről, országgyülési tudósitásaink nemcsak bővek és hüek, hanem egy fél nappal megelőzik a budapesti lapokat.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezett levelezői karunk értesit a megye minden pontjáról s az ország nagyobb városairól.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat pártolni, és ismerőseik körében terjeszteni sziveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

A »TISZÁNTÚL«
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre	— — — —	16 kor.
Negyedévre	— — — —	4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre	— — — —	20 kor.
Negyedévre	— — — —	5 »

Vidékre postán szállitva:

Egész évre	— — — —	24 kor.
Negyedévre	— — — —	6 »

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a* mult, *valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetési dijaikat mielőbb kiegyenliteni sziveskedjenek.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauchpark) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Nem lesz villamos vasut.** A villamos vasut épitéséből valószinüleg semmi sem lesz s Nagyvárad még sokáig nélkülözni fogja a modern városok ezen fontos közlekedési szervét. Mint értesülünk, a gőzmozdonyu közuti

vasut részvénytársaság, illetve a Forgalmi Bank semmiképen nem hajlandó 12 fillérnél magasabb összeget fizetni a vasuti üzem czéljaira Nagyvárad városa által szállitandó villamosáram kilowattjáért, a város pedig ilyen üzletbe nem mehet bele, mert ráfizetne. Igy nem lesz semmi a villamos vasutból. Allitólag a közuti vasuttársaságnak is az a czélja, hogy az egyezség ne létesüljön s igy a városhoz letétbe helyezett 126,000 koronát visszakapja. Ha már ennyire vagyunk, óhajtandó, hogy a teljes szakitás mielőbb bekövetkezzék. Hátha kerül más komolyabb vállalkozó, aki megvalósitja a régi óhajt.

* **Hirdetmény a mértékek hitelesitése tárgyában.** Vonatkozó törvény rendelkezése szerint az adás-vételnél használatban levő mértékek két évenként felülvizsgálandók, s ennek alapján hitelesitendők. Ennélfogva felhivatnak mindazok, kik mértékeket (hossz, űrtartalom- és sulymérők) üzleti czélokra használnak, hogy mindazon mértékeiket, melyek bezárólag 1901. évi hitelesitéssel elláttattak, felülvizsgálat és hitelesités végett a városi mértékhitelesitő hivatalnál folyó évi november hó 1-ig annál inkább bemutassák, mivel jelzett időn tul ujabban nem hitelesitett mértékeik elkoboztatnak, a meg nem felelő mérték forgalomba hozói, illetve tulajdonosai azonfelül meg is büntettetnek. Nagyvárad, 1903. évi szeptember hó 26-án. *Gerő* rendőrfőkapitány.

* **Kucsovszky kanonok betegsége.** *Kucsovszky* Lajos kanonok a nagyváradi l. sz. káptalan érdemes tagjának állapota mint őszinte részvéttel értesülünk, válságosra fordult. A kiváló főpap Kőszegen dr *Dreiszker* szanatóriumában keresett gyógyulást, melyet két év óta többször felkeresett.. A napokban hazatérni szándékozott, de betegsége sulyosabbá vált. A kezelő orvosok is igen aggódnak állapota miatt.

* **Mihály napja.** Sokan keresték fel tegnap *Réz* Mihályt, a községi iskolák felügyelőigazgatóját. Az egyes iskolacsoportok az igazgatók vezetése alatt tisztelegtek; este a zenekedvelők egyesülete szerenáddal tisztelte meg az egylet igazgatóját. *Bodnár* János egyleti titkár pedig üdvözölte, mely után a barátságos házigazda vendégekül látta a zenekedvelőket.

* **A katonák bentartása ellen.** Szatmár-Németi város törvényhatósága feliratot intézett a képviselőházhoz, amelyben tiltakozik a három évet szolgált katonák kiképzése ellen. A feliratot pártolás végett Nagyvárad városához is megküldötte. Kár volt, mert Nagyvárad törvényhatósága már nyilatkozott a kérdésben és olyan se hideg, se meleg határozatot hozott.

* **Iparos segédek és tanonczok megadóztatása.** A kereskedelemügyi miniszter a következő rendeletet intézte az összes másodfoku iparhatóságokhoz az iparossegédeknek és tanonczoknak — megadóztatás czéljából való kimutatása tárgyában: Az iparossegédeknek és tanonczoknak az adókivetés czéljaira munkaadónként való kimutatása tárgyában hivatali elődöm által mult évi márczius hó 4-én 15.299. szám alatt kiadott rendelet módositása. illetőleg hatályon kivül helyezése iránt több ipartestület előterjesztéssel élvén. az ipartestületek helyzetének megkönnyitése érdekében a, pénzügyminiszter urral ujból tárgyalást inditottam. Ezen tárgyalás eredményeként a következőkről értesitem: Az ipartestületek azon kérelmé, hogy a szóban forgó kimutatások szerkesztése és beterjesztése alól felmentessenek, nem teljesitheto mert az iparossegédek és tanonczok kimutatása éppen az igazságos és arányos megadóztatás érdekében okvetlen szükséges és ezen adatok beszolgálására az ipartestületek a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-cz. 17. szakasz értelmében kötelesek. Hogy azonban ezen reájuk rótt feladaton könnyitsék, az ipartestületeket ezentul csak az általuk vezetett névlajstrom egyszerü másolatának beterjesztésére kötelezem olyformán, hogy a kimutatásokban minden segéd és tanoncz neve mellé a munkaadók nevét is feljegyezzék. Ily módon az ipartestületek a segédeknek és tanonczoknak munkaadók szerint való csoportositása alól fel lesznek mentve s ezen teendők ellátása a kir. pénzügyigazgatóságok feladatát fogja képezni. Az ipartestületek által beszolgáltatandó emez adókivetési adatok pontossága és felhasználhatósága szempontjából feltétlenül kivánatos azonban, hogy a kérdéses kimutatások szerkesztése és az adókötelezettek összeirása egy és ugyanazon időben történjék, miért is felhivom Czimet, utasitsa a hatósága alá tartozó ipartestületeket, hogy névlajstrom másolatát a kir. pénzügyigazgatóságtól évenkint veendő felhivásra sürgősen készitsék el s azt a felhivásban kitüzött határidőre közvetlenül az illetékes kir. pénzügyigazgatóságnak küldjék meg. Budapesten, 1903. évi szeptember hó 28-án. *Láng* s. k.

* **Orvosok kinevezése.** Dr. *Beöthy* László főispán dr. *Nyes* Kornél köröstarjáni körorvost a belényesi kórház igazgató-orvosává; — a dr. *Grünbaum* Mór halálával megüresedett belényesi járásorvossi állásra dr. *Buder* Ferencz margittai járásorvost és margitai járásorvossá dr. *Havas* Imre megyei közkórházi osztályorvost nevezte ki.

* **Esküvő.** *Vajó* Sándor ev. ref. lelkész holnap, csütörtökön esküszik örök hüséget menyasszonyának, Gyöngyössy Gyula jóhirnevü iparos kedves szép leányának Gizellának. Esküvő után megindul az uj pár hosszu utjára, az uj világ felé, hova a fiatal lelkészt fülöttes hatósága kiküldte az amerikai magyar reformátusok közzé pásztorkodni.

* **Az önkéntesek tiszti-vizsgáinak** eredményét vasárnap birdette ki *Schlémüller* vezérőrnagy s vizsgáló bizottság elnöke. Az eredmény bizony elszomoritó, amennyiben a vizsgázók közül 29 megbukott s ebből 11-et és pedig öt 37-ik és hat 46-ik ezredbelit másodévi szolgálatra utasitott a bizottság. A tisztivizsgát sikerrel tette le és kadét őrmesteri rangot nyert:

a 37-ik gyalogezredben:

Mészáros Aladár (jelesen), Bócz Kálmán, Medvigy István, Réti Ignácz (jelesen), Hanslián Emil, Erdős Zsigmond, Flegmann Simon, Goldstein Sándor, Hevesi Akos, Klein Andor, Kormos Emánuel, Kepes Miklós, Lippert Béla, Róth Béla, Sarkadi Béla, Szandtner Emil és Váradi Ignácz.

A 46-ik gyalogezredben:

Ackermann János és Szász Artur (kitüntetéssel), Balázs István, Beirelein Antal, Banga Sámuel, Csóti László, Frischoff Emil, Fodor István, Goldmann Mór, Jánossy Rudolf, Kerekes Frigyes, Mallinger Péter, Nagy János, Oppelcz Károly, Pleszkán István, Rannich Károly. Runschneider Antal és Veisz Kálmán.

A tiszti aspiránsok ma térnek vissza rendes polgári foglalkozásukhoz; az önkéntes iskola október 3-án nyilik meg. Ekkorra lettek az ujabb önkéntesek behiva.

* **»Haladás« a Vizvezeték-utczán (Kis-Kut-u), maradás a Káptalansoron.** A Kis-Kut utcza nemcsak a nevét vetette le, hanem a bőrét is: villa villa mellett épülvén benne a rongyos viskók helyén, s a főmérnök ur kegyeiből kövezethez jutván a régi portenger helyett. (Nagy haladás, hisz' ezelőtt még a Nagy-Kut-utcza egyik oldalát is sáros oldalnak hivták.) Hogy pedig semmi se hiányozzék a haladásból, saját külön lapja is van ennek az amb cziózus utczácskának, melynek első száma tegnap előtt jelent meg ugyancsak »*Haladás*« czimmel. Csillagos urak bárdolatlan, még jelenlegi zsurnalisztikánkban is számottevő vehemenciával, gorombasággal rontanak benne néki »klerikálizmus« örve alatt a katholiczizmusnak, ugy, hogy valóban csodáljuk, mit keres ott a munkatársak névsorában egy komoly tudósnak vagy tanárnak, már mint Somló Bódognak a neve. Node hogy áttérjünk a város tulsó részére, még az ő ügye se vert fel olyan nagy port, mint a minőben mostanság sinlődik a Káptalansor és vidéke (Schlauch-tér, temetőbe vezető ut), a nélkül, hogy reménye lenne akár egy kis üditő locsoláshoz, akár, a mi több: egy kis burkolathoz. Engedje meg tehát nekünk városunk nagyrabecsült gazdája, tevékeny főmérnöke, végre a tanács, hogy ez uton ujra bejelentsük alázatos igényeinket egy kis pártfogás iránt. — Ne hagyjanak bennünket, mig a Vizvezeték-utcza széditő gyorsasággal halad, porrá lennünk mielőtt eltávoznánk ez árnyékvilágból. Olyan »haladásra,« amelynek fénye abból az utczából vakitja el a világot, vagy a magyart, mi ugyse vagyunk képesek, de legalább szemünket, tüdőnket, ruhánkat helyezze a város némi biztonságba. Hiszen, akármennyire künn vagyunk, a vámon tul mégse vagyunk; ha már »ostoroznak« bennünket, ahogy a Haladás igéri — már mint katholikusokat és magyarokat — onnan a Vizvezeték-utczából, (nem szép dolog, hogy épen a Kálvária alól pláne egy »Papp«, aki maga is katholikus »volt«, aki még »János« is hozzá, tehát a szeretet tanitványának védencze!) legalább legyen egy kis vigasztalásunk a mindinkább áradó por és tinta tenger keserüségében. Tehát: burkolatot vagy vizet! Egy szegény lakó a »Por-sorról«.

* **Füchsl Emánuel halála.** Nagyvárad egyik legrégibb kereskedő háza gyászba borult. A Füchsl testvérek bornagykereskedő czég egyik főnöke *Füchsl* Emanuel elhunyt tegnap Brassóban. Füchsl Emánuel hirtelen halála Nagyváradon nagy részvétet keltett. Holttestét ma hajnali három órakor szállitják haza Brassóból és ma délelőtt 10 órakor helyezik örök nyugalomra a Kossuth Lajos-utczai Füchsl házból. A gyászesetről a család a következő jelentést adta ki:

Mély gyászba borulva, mérhetetlen szomorusággal eltelve jelentjük, hogy családunk feje *Füchsl* Emánuel ur munkás és jámbor életének 77-ik évében Brassóban hirtelen elhunyt. A megboldogult porhüvelye folyó hó 29-án fog Brassóból Nagyváradra szállittatni és folyó hó 30-án a régi zsidó sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Felkérjük mindazon jó barátainkat és ismerőseinket, kik drága halottunkat utolsó utjára elkisérni óhajtják, hogy szerdán folyó hó 30-án délelőtt 10 órakor Kossuth Lajos utcza 15. számu házunknál gyülekezni sziveskedjenek. Nagyváradon, 1903 szeptember hó 29 én. *A Füchsl-család.*

* **Bányaszerencsétlenség.** A felsőszileziai Kattowitzból jelentik: Borzalmas bányaszerencsétlenség történt a »Laura-kohó«-ban. A bányának egy oldaltárnájában, a »Ficzinus«-ban tüz ütött ki, amely a kohónak összes felszereléseit elpusztitotta. A tüz kitörésekor meglazultak a felső földrétegek és leszakadtak. Sok ember a beomlott föld alatt pusztult el, masok a tüz martalékává lettek. A katasztrófa alkalmával a bányában 800 ember volt lenn. Tegnapig 26 sulyosan megsebesült bányászt hoztak ki a beomlott tárnából. Általános a meggyőződés, hogy a tárnában sok halott van, akiket eddig nem sikerült a földréteg alól megszabaditani. A sebesülteket állandóan hordágyakon szállitják a kórházba. Az összes hivatalnokok válvetve dolgoznak. Még ez ideig lehetetlen egész pontossággal megállapitani, hogy a szerencsétlenségnek hány áldozata van. Ujabb táviratok szerint eddig összesen 52 sebesültet hoztak ki a beomlott tárna szádájából, 70 ember eltünt, köztük Rutsch, a bányamü igazgatója. Eddig 3 hullát találtak. A robbanásnak azonban okvetlen több áldozata van. Ma teljes erővel dolgoznak. hogy a tüz és beomlás által okozott károkat helyreállitsák és a munkát folytathassák.

* **A kolozsvári rablógyilkosság.** Szeptember tizennyolczadikán Kolozsváron a Keresz-

utczában meggyilkolva találták Honig Henriknét, szül. Gál Zsuzsát. A halottat térdelő helyzetben találták az ágya előtt, a melle és nyaka tele volt megaludt vérrel. A szobából nem vittek el mást, mint Honigné varrógépét. A rendőrség jelentést tett az esetről a kir. ügyészségnek, a mely azonnal megindította a vizsgálatot. A gyanu először Honigné elvált férjére irányult, a kiről azonban megtudták, két esztendő óta ki sem mozdult Bécsből. Minden kutatás hiábavalónak látszott. Sem a gyilkost, sem az elrablott varrógépet nem találták meg. Tegnap végre siker koronázta a rendőrség kutatásait. Egy Fischer nevü zsibárus jelentkezett az ügyeletes fogalmazónál és elmondta, hogy egy fiatalember varrógépet kinált neki eladásra. A rendőrség két detektive azután elfogta a fiatalembert, a kiről kiderült, hogy Gille Illésnek hivják és ő követte el Honigné ellen a raalógyilkosságot. Gille a kihallgatás alatt elmondta, hogy az asszonynyal elhatározták, hogy közösen halnak. Tizenkettedikén éjjel az asszony pisztolyt nyomott a kezébe és azt mondta neki: »Olj meg!« Gille igy végezte a vallomását:

— Kétszer rálottem, de nem volt erőm magamra is lőni. Azután elfutottam.

Arra a kérdésre, hogy miért vitte el a varrógépet, azt felelte, hogy a nyomor miatt tette.

* **Tolvaj talmudista.** *Lazarovits* Jenő 18 éves szelistyei születésü talmudista tegnapelőtt déltájban Fugyi-Vásárhelyen *Stern* Vilmoshoz beállitott és kéregetett. Stern a talmudistának nemcsak szállást, hanem ebédet is adott. Ebéd után a házbeliek eltávoztak hazulról, Lazarovits pedig felhasználta az alkalmat, felnyitotta az egyik szobát és onnét egy 240 korona értékü brilliant gyürüt ellopott. Azzal Fugyi-Vásárhelynek búcsut mondott s a gyürüt behozta Váradra és itt *Farkas* Sámuel órásnak eladta 5 koronáért, aki viszont hamarosan tuladott a gyürün 30 koronáért. A tolvajt káros panaszára tegnap letartóztatta a rendőrség s átkisérte a királyi ügyészséghez. *Farkas* Sámuel ellen pedig orgazdaság miatt a büntető eljárás folyamatba tétetett.

* **Találtak** 5 kis kulcsot egy madzagon és egy kis kézi táskát két pár czipővel és 1 névbevéséssel ellátott ezüst kulcstartót. Igazolt tulajdonosai átvehetik Mendelényi Béla rendőrségi fogalmazónál.

x Felhivjuk olvasóink becses figyelmét **Kecskeméty István** (Lukács György-utcza sarok), jóhirnévnek örvendő vendéglőjére, mely jó konyhájáért, és tisztán kezelt italaiért és előzékeny, pontos kiszolgálásáért minden tekintetben elismerést érdemel.

x **Október hó 1-én** azaz csütörtökön kezdődik *Czillér Imre* áruházában az Olaszi Fő-utczán, a második szenzácziós hét, mely hétnek egy napján a vevőközönség a vásárolt árukért fizetett teljes összeget 10% levonás mellett visszakapja. Ezen rendkivüli nagy kedvezmény kihasználását ajánljuk a n. é. közönség különös figyelmébe.

x Olvasóink figyelmébe ajánljuk *Reisz* és *Porjesz* butorkereskedő czég lapunk mai számában közölt hirdetését. 296.

x Felhivjuk t. olvasóink figyelmét **Oppenheim F. Vilmos** kosáráru kereskedésének lapunk mai számában közölt hirdetésére.

x **Felhivjuk** t. olvasóink figyelmét *Szabó* és *Hajnal* jóhirü füszerkereskedő czég lapunk mai számában levő hirdetésére. 117

MULATSAG.

Az ipartestületi ifjuság szüreti mulatsága.

A nagyváradi ipartestület ifjuságának önképző egylete saját pénztára javára 1903 október hó 4-én a »Fekete Sas« nagytermében zártkörü házias jellegü víg *szüreli ünnepélyt* rendez dallal, szavalattal, zónapostával, tánczczal, konfetti dobálással és szabad lopással egybekötve Pintér Tamás e. elnök, Nagy János biz. elnök, Kalla István alelnök, Oláh M. Lajos főpénztáros, Ifj. Rottensteiner Lajos pénztáros, Katona Mihály e. jegyző, Ifj. Kovács Béla ellenőr, Nagy Imre I. gazda, Rimóczy József biz. jegyző, II. gazda, Diósy Mihály, Feke Sándor, Kelch Róbert, Kovács Mihály, Lányi Imre, Major József, Oláh Imre, Oláh Sándor, Poretonek M., Tóth Lajos, Tuksa Pál a rendezőbizottság tagjai. Belépő dij: Személyjegy 1 kor. 20 fillér. Családjegy (három személyre) 3 korona. Kezdete este 7 órakor. Felülfizetések köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztatnak. Tánczrendező Bereczky Géza. Zenerendező Rimóczy József.

Az ünnepély sorrendje:

1. Felvonulás a szüretre. A menetben részt veszen Köröshalom község kicsije, nagyja dalos vig kedvvel, Dula Miklós czigányzenekara kisérete mellett.

2. Megnyitó. Komolyan elmondja Köröshalom község érdemes dobosa.

3. Lágyan cseng az estharangszó . . . Előadja az egylet dalköre Lehóczky J. karnagy vezetése mellett.

4. Komoly szavalat. Előadja Tóth Lajos.

5. Alarczos bálon. Vig magánjelenet. Előadja Kocsis Ilonka.

6. Humoros előadás. Poretonek Mihály.

7. Gárda-induló. Előadja az egylet dalköre Lehóczky J. karnagy vezetése mellett.

Müsor után táncz.

Igazságszolgáltatás.

A gyermek.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Régi komor ballada tárgy az a szomoru, sötét bün, a mely tegnap az esküdtbiróságot foglalkoztatta.

Fazekas Lidia, a szőke haju 21 éves örvendi leány büne régi szomoru története a mai tévedt falusi leánynak, a ki szégyenétől szabadulni akarva, bünben fogamzott gyermekét elveszejti.

Fazekas Lidia elindult, hogy el vigye szégyenét, azt a gyönyörü csöpp kis gyermeket haza. El innen a városból az örvendi kis házba. Ott talán elrejtheti . . . Julius 12-én özv. *Biró* Mihálynéval és *Gergely* Sándorral együtt érkezett Mező-Telkibe. Szekérre ültek. Orvénd alatt leszállt Lidi s a kertek alatt indult a falu felé. A dülő ut ott visz a Körös-part bokrai közt. A leány egyedül ballagott. A mint magában maradt szégyenével, félve, remegve gondolt a viszontlátásra, a szülőházra, a faluban tüzként terjedő mende-mondára . . . A becsületrabló szörnyü csufságra s a mint odaesett tekintete a karján nyöszörgő teremtésre megborzadt tőle. Szabadulni, megsemmisiteni, eltitkolni akarta.

A félelem, az egyedüllét, a lázas képzelődés elbóditották s kibontva a parányi pólyát, undorral dobta azt az ártatlan csöppséget a sürü parti bozótba. A gyermek puha fehér kis teste eltünt a sürüségben s a leány megborzadva elfutott be a faluba, be a fehér kis házba. Otthon már mesék fogadták. Beszéltek a csufról. Nehéz, nagy tusakodással harczolt ellene Lidi, leplezgetve, rejtve. Végre azt a mesét koholta, hogy meghalt a gyerek 7 napos korában. Ezt is csak *Kiss* Józsefnénak, a községi szülésznőnek vallotta meg. Kiss Józsefné ám beszélt már özv. *Biró* Mihálynéval, aki elbeszélte, hogy Lidi hazafele hozta a gyermekét. Mikor látta Lidi, hogy leleplezték, bevallott mindent. A bün napfényre került. A gyermeket ott találták a sürü bokrok között fennakadva. Megölte az éhség.

A megtört leányt a csendőrök letartóztatták s tegnap elé állott az esküdtbiróság előtt, mely a következőkép alakult:

Elnök: *Nagy* Ferencz. Szavazóbirák: dr. *Csulyok* Béla és *Debreczeni* József. Ügyész: *Baróthy* Pál. Védő: dr. *Némethy* Ferencz.

Esküdtek: Juricskay Akos, D. Krucsó Ferencz, Zih Sándor, Számborovszky Rezső, Báthory Zoltán, Aradi Bálint, Fazekas János, K. Szabó József, Barts Arthur, Pikó Pándor, Sinka László, András Gusztáv.

Póteskü dtek: Nagy Sándor, Déry János.

A tárgyalás megnyitása után a vádlottat hallgatták ki, aki részletesen beismeri bünét.

Az orvosszakértők Dr. Grósz Menyhért és Dr. Fisch Aron az elpusztitott gyermek életképességéről és a halál okáról adnak felvilágositást. A tanuk kihallgatásával befejezett bizonyitási eljárás után Baróthy Pál kir. ügyész az esküdtekhez intézendő kérdést terjeszti az esküdtbiróság elé, melyben szándékos emberölés büntettében kérdezi bünösnek Fazekas Lidiát. Ezzel szemben Dr. Némethy Ferencz arra nézve inditványoz kérdést intézni az esküdtekhez; bünös-e Fazekas Lidi a gyermekkitétel büntettében.

A büntető tanács mindkét kérdést elfogadta.

A kérdések megállapilása után *Baróthy* Pál meggyőző ethikai érvekkel sötét képét festi a bünnek, mely az anya lelkében fogamzik gyermeke kiirtására. Szigoru megtorlását kéri a gyermekpusztitásnak.

A váddal szemben Dr. *Némethy* Ferencz élénk szinekkel festi védőbeszédében a megtévedt leány feldult lelkiállapotát, mikor elesett kétségbeesésében legyőzve az anyai szeretet erejét eldobja véréből sarjadzott gyermekét. A borzalom, a félelem öntudatlan bünének állitja Fazekas Lidi tettét. Tagadja, hogy ölési szándékkal dobta volna el gyermekét, csupán menekülni akart tőle s tulizgatott kétségbeesésében a bokrokba rejtette.

A nagy hatást keltő védbeszéd után az esküdtek visszavonultak s a védelem álláspontjára helyezkedve gyermekkitétel büntettében mondották ki bünösnek Fazekas Lidit.

A marasztaló verdikt alapján az esküdtbiróság 2 évi fegyházbüntetést szabott a megtévedt leányra.

NYILTTÉR.

Az őszi ujdonságok

uridivat czikkekben, u. mint:

Angol és belföldi kalapok,

fehérnemüek, uri, női és gyermek *czipőkben*,

nyakkendők, gallérok, kézelők, sétabotok,

esőernyőkben megérkeztek.

Különösen bátorkodom felhivni a t. közönség b. figyelmét *czipő-raktáramra*, a mely kizárólag a *legjobb* honi kézimunka és ugy kivitelben, mint minőségben felülmulja az összes külföldi gyártmányokat.

Határozott olcsó árak.

LEIPNIK MIHÁLY,

uridivat nagyáruháza

Nagyvárad, Bémer-tér.

Telefon 362. 338

Ma nagy Disznótor!

Van szerencsém a n. é. közönség s tisztelt vendégeim, valamint jóakaróimnak becses tudomására hozni, hogy

ma szerdán szept. 30-án este 8 órakor

nagy disznótort

rendezek. — A *friss töltelék*, *toros káposzta*, *turós csusza* mind fog párologni a tálban. — **Tisztán kezelt, saját termésü BOROK, frissen csapolt márcziusi SÖR**. Mérsékelt árak. Pontos kiszolgálás.

Szives pártfogást kérve,

kiváló tisztelettel

Kecskeméty István,

vendéglős.

Lukács György-(Kőfaragó)-utcza sarok.

Mélyen elszomorodva értesitjük tisztelt üzletbarátainkat, hogy czégünk egyik alapitója

Füchsl Emánuel ur

félszázadot meghaladó áldásos munkásság után, élte 77-ik évében folyó hó 28-án hirtelen elhunyt.

Emlékét kegyelettel fogjuk őrizni és további munkálkodásunkban az ő szelleme fog bennünket vezérelni.

Nagyvárad, 1903 szept. 29.

Béke hamvaira!

Füchsl Testvérek.

TAVIRATOK.

—

Héderváry lemondása.

Budapest, szept. 29. (Saj. tud. táv.) Esti órákban a fővárosban hire futott, hogy a délutáni miniszteri tanács után *Héderváry* táviratilag bejelentette lemondását a királynak. A hir első pillanatban valótlannak látszott, de Héderváry a kaszinóban is megerősitette, kijelentve, hogy visszavonhatlanul lemond.

Budapest, szept. 29. (Saját tud. táv.) Mint késő éjjeli táviratunk jelenti, *Héderváry* lemondásának története a következő:

A képviselőház ülésén a szavazás után *Plósz* Sándor igazságügyminiszter Héderváryhoz hajolt:

— Tudod, hogy mit jelent ez? Mire Héderváry igy válaszolt:

— Igen, s le fogom vonni a konzekvenciákat.

Az ülés után Héderváry telefonon a kabinetiroda utján beadta lemondását. Ez uj fordulat következtében nagy várakozással tekintenek a holnap történendők elé.

Holnap dől el, hogy kihallgatásra hivja-e a király még Héderváryt és mikor.

Megbizható értesülések szerint a király pár nap mulva ismét Budapestre érkezik, hogy meghallgassa a vezető politikusok véleményét.

Osztrák mezőgazdák magyargyülölete.

Königgrätz, szeptember 29. (S. t. t.) A mezőgazdák ausztriai kongresszusán elhatározták, hogy a magyar lisztet bojkottálják.

Hirek a Balkánról.

Szófia, szept. 29. A miniszterelnök a maczedon küldöttség szónokának, Proto Gerovnak beszédére azt válaszolta, hogy a bolgár fejedelemség jog és méltányosság alapján fog eljárni. A küldöttség ezzel a válaszszal nem volt megelégedve és vezetőjük azt mondotta a miniszterelnöknek, hogy eféle hitegetésben nem hisznek.

Belgrád, szeptember 29. Üskübből jelentések érkeztek, hogy a bolgár bandák nagy vérontásra készülnek a keresztények ellen. A vérfürdő aznap lesz, mikor a czár Bécsbe érkezik.

Az önkéntesek szolgálati haladéka.

Budapest, szept. 29. (Saj. tud. táv.) *Lengyel* Zoltán orsz. képviselő, meginterjouvolta *Kolossváry* honvédelmi minisztert a halasztást nyert önkéntesek érdekében, s a miniszter kijelentette, hogy a kik idején folyamodtak halasztásért, ez idén is megkapták azt.

Barabás elintézett afférjai.

Budapest, szept. 29. (Saj. tud. táv.) *Barabás* nyilatkozata után *Andrássy* segédei a felmerült affért elintézettnek nyilvánitották.

Hamza Miska diadala.

Budapest, szept. 29. (Saj. tud. táv. A Népszinház óriás sikerü czigányversenyének ma esti jutalom kiosztásán tomboló lelkesedéssel ünnepelték a nyerteseket. Közöttük van *Hamza* Miska is Nagyvárad országhirü primása, a kit már szereplése estéjén is osztatlan lelkesedéssel ünnepelt a főváros közönsége.

A függetlenségiek szervezkedése.

Budapest, szept. 29. (Saj. tud. táv.) A függetlenségi párt esti értekezletén elhatározták, hogy ha *Héderváry* valóban bejelenti holnap lemondását, folytatják a tárgyalásokat, ellenben *Kossuth* bizalmatlansági inditványt fog tenni. Holnap elsőnek Kossuth szólal föl, napirend előtt pedig *Endrey* interpellál az öreg bakák érdekében.

Csendőrszuronynyal szedik az adót!

Budapest, szept. 29. (Saját tud. táv.) *Bartha* Ferencz orsz. képviselő *Sudrics* biharmegyei községből táviratot kapott, melyben *Opcse* Juon községi biró jelenti, hogy a községben csendőri karhatalommal szedik az adóhátralékot. Bartha Ferencz ez ügyben holnap felszólal a képviselőházban.

REGÉNY CSARNOK.

Sorsjáték.

Regény.

Irta: Stella (Szőke Berta.) 82.

Sejtelme nem csalt, Zeréndiné kiszoritotta őt az ifju szivéből, hol egy pillanatig, legalább ugy remélle, egyedül neki van helye, melyhez csupán ő formálhat jogot. Bünhődött merész ábrándjaiért! Azt a visszautasitott meghivást kegyetlenül bosszulta meg az a szép szörnyeteg, magához büvölte ifját ismét. És ki tudna annak a varázsnak ellentállani? A nő megjelent lelki szemei előtt, szép volt mint maga Aphrodite, győzedelmes mosolyával ajkán, diadal érzettől ragyogó szemekkel. Ontudatlanul ment a tükörhöz, sápadt arcza dult vonásaitól visszariadt.

— Ilyen ábrázattal akarok versenyre kelni a legszebb asszonynyal, akit valaha láttam? — kérdé önmagától keserün.

A szerencsejáték rosszul ütött ki. A sorstól nem szabad sokat kivánni, mert semmit sem ad.

Láposit mentegette. Hja, érzelmeinket nem irányithatjuk tetszés szerint, ő nem tehet róla, ha szive másfelé vonzza. Csupán önmagát kárhoztatta őrültségeért. Most látta be, hogy a bizonytalanságnál, még rosszabb a rideg, makulátlan valóság tudata. Most már nem is remélhet, az a töredelmes, becsületes vallomás csak emelte a férfi értékét szemeiben, csak fokozta érzelmeinek hevét s a reménytelenség érzete csak annál fájóbb.

Szomoru tépelődésében Márcziné zavarta meg.

— Mi történt kisasszony? — kérdé, látva a lány sápadt arczát, kétségbeesést kifejező szemeit.

— Semmi kérem, semmi, egy kis főfájásom van — felelt kitérőleg.

— Tudja-e miért jöttem? Ma jár le a terminus. Kovács már annyit zaklat!

Még ez is — gondolta türelmetlenül, a legalkalmasabb időt választotta, no de . . .

— Nos, mit határozott?

— Semmit!

— Hogyan? Ezt csak nem mondhatom el Kovácsnak.

— Azaz első határozatomnál maradok!

— Komolyan visszautasitja az én védenczemet?

— A lehető legkomolyabban. Lássa nagyságád, nem tudnám a lelkemre venni, hogy boldogtalanná tegyek egy embert, aki . . .

— De hiszen akkor teszi azzá, ha nem fogadja el ajánlatát!

— Oh, ez csak muló boldogtalanság lesz, talán busulni fog egy kicsit, vagy helyesebben a hiusága lesz megsértve s ez bántani fogja, ha azonban hozzámegyek egész élete nem álland egyébből, mint a boldogtalanság szakadatlan láncolatából, mert én nem szeretem őt s nem fognám szeretni soha. Mi nem vagyunk egymásnak teremtve, nem értenők meg egymást soha, eszme-menetünk, életelveink, olyannyira különbözők, természetünk olyan ellentéteket mutatnak, melyeket nem lehet kiegyenliteni.

— És az ellentétekről szóló törvény?

— Ez esetre nem alkalmazható! — mindez olyan ellentmondást nem türő hangon volt mondva, szemeiben annyi hév, annyi igazság volt kifejezve, hogy az asszony, minden jó akaratu rábeszélést fölöslegesnek talált.

— Ertesithetem hát Kovácsot végházározatáról, vagy nem volna helyesebb függőben tartani a dolgot, mert ki tudja semmi sem csalhatatlan s érzelmeinkről legkevésbé mondhatjuk ezt. Hátha a véletlen olyan . . .

— Nem, nagyságod e tekintetben semmi körülmény nem változtathatja meg elhatározásomat. Hogy ne tartson ostobának aki a szerencséfeldobja miától elmondom okaimat

melyek egyelőre bármily fényes házasság visszautasitására késztetnének.

— Kiváncsi vagyok!

— Szivem először is nem szabad!

— De hisz azt megkérdeztem, mielőtt még valami lépést tettem a dologban.

— Nagysád azt kérdezte csupán, hogy Láposi . . .

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASAG.

Határidők.

	Budapest, szept. 29.
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repcze, aug.	11.90

Értéktőzsde

	Budapest, szept. 29.
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Államvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	535.25
Salgótarjáni	—.—
Wagon-kölcsön	—.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. szept. 29-én.

Magyar aranyjáradék 4%	117.75
Magyar koronajáradék	97.45
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4½%	—.—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2½%	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvény 4%	97.—
Italméré si jog megváltási kötvény	—.—
Horváth szlavonföldtehermentési kötvény	97.—
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	201.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	154.—
Osztrák járadék papirban	99.50
Osztrák járadék papirban	99.85
Osztrák járadék aranyban	119.—
Osztrák korona járadék	99.60
Osztrák államsorsjegyek	152.—
Osztrák magyar bank részvény	15.75
Magyar hitelbankrészvény	701.50
Oszrrák hitelintézet részvény	647.50
Pátisi vista	94.95
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.02
Németbirodalmi márka	117.03
Londoni vista	239.20
20 márkás arany	23.43

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A várad-velenczei volt Weinberger-féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyváradi Takarékpénztárnál. 307.

Hazai ipar!

Butor

modern lakásberendezések, valamint egyes butordarabok gyári árban

REISZ és PORJESZ

butorgyárosoknál, 29

Nagyvárad, Zöldfa-utcza elején.

1288—1903. végh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a nagyvárad,-vidéki kir. járásbiróság 1900. évi V. 372/1. számu végzése következtében dr. Boros Jakab ügyvéd által képviselt Ries és Berkovits budapesti czég javára *Schwarcz Mór mezőkeresztesi lakos* ellen 680 kor. 64 fillér s jár. erejéig 1900. évi április hó 27-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 664 kor. 40 fil.-re becsült szódavizet gyártó gép, szódavizes üvegek és butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen aladatnak.

Mely árverésnek a n.-várad-vidéki kir. járásbiróság 1903. évi V.8 35/11. számu végzése folytán 388 kor. 4 fill. tőkekövetelés, ennek 1903. évi szeptember hó 1. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 6 kor.-ban biróilag már megállapitott költségek erejéig Bihar-Mező-Keresztes községben alperes lakásán leendő eszközlésére *1903. évi október hó 5-ik napjának délelőtt 8 órája* határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyváradon, 1903. évi szept. hó 21. napján.

Bosnyák Gergely,
kir. bir. végrehajtó.

431.

Olcsó szabott árak!

ÉRTESITÉS.

Áruházamban bevezetett nagy kedvezmény folytán van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni, hogy az

őszi és téli idény

remek divat-ujdonságai már megérkeztek, különösen kiemelendők a legszebb kivitelü

Női ruhakelmék, selymek, franczia flanell és barchettek, kész női **blousok és aljak**,
Női, férfi és gyermek kalap ujdonságok.
Szőnyeg, függöny, asztal és ágyteritők.
Vsznak és fehérneműek gyári rak tára.
Különlegességek **szőrmeárukban**.
Fegyházkötött harisnyák.

Jeager tanár-féle alsó ruhák.
Menyasszonyi kelengyék, minden kivitelben elvállaltatnak.
Női ruhák elkészitése a legdivatosabb kivitelben lesz eszközölve.
Kézimunkák, rövidáruk és szabókellékek nagy raktára.

Kérem a n. é. közönség szives látogatását

Telefon: 232.

407.

Kiváló tisztelettel:

CZILLÉR IMRE,
Nagyáruháza,
Olaszi Fő-utcza.
Fiók-üzlet Szt. László-tér.

A hires temesvári bőrkeztyük gyári raktára.

ELSŐ NAGYVÁRADI

műkelmefestő, pliszérozó és vegyészeti

ruhatisztitó intézet.

Fő-üzlet Körözs-utcza 1. — Fiók-üzlet szinház-bazár.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhivni, hogy üzletemet a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

pliszérozó intézettel

nagyobbitottam. Intézetem oly arányokban van felszerelve, hogy a legkényesebb izlést is teljesen fölülmulja. Festek, pliszérozok és tisztitok bármilyen disszel ellátott **munkákat**, szinházi, katonai, egyházi ruhákat, mindenféle **szőrmék és tollakat**. Különféle arany, ezüst, vagy bármilyen diszszel ellátott tárgyakat saját felügyeletem alatt a legkitünőbben egészben tisztitok.

Csipkefüggönyök a legolcsóbb árban tisztittatnak.

11 év óta fennálló, saját vezetésem alatt levő **VEGYITISZTITÓ INTÉZETEMBE** mindenki bizalommal küldheti tisztitás végett a ruhát, rég ösmert vegyitisztitó intézetemben minden munkát **mérsékelt árban vállalok** s törekvésem mint eddig, ezután is a közönség minden igényeit dicséretesen kielégiteni.

Mély tisztelettel

430. **Szabó László,**

vegyi ruhatisztitó és kelmefestő.

DOLGOZÓ-TELEP: PECZE-UTCZA 170. (Saját ház.)

Már 1 koronáért 50.000 korona nyerhető.

Orvos sorsjáték

Budapest, IV., Váczi-u. 17|a.

Már 1 koronáért 50.000 korona nyerhető.

423

Fönyeremény 50,000 kor. ért.

Egy sorsjegy ára 1 korona.

Miután a huzást már október elején megtartjuk és a sorsjegyek nagy kelendőségnek örvendenek, ennélfogva tisztelettel kérjük, hogy a sorsjegyek bevásárlásával ne tessék késni, hanem nagybecsü megrendelését sziveskedjék lehetőleg azonnal elintézni, mert a **huzás màr**

f. évi október hó 10-én lesz.

Orvos-sorsjáték központi irodàja:

Budapest, IV., Váczi-utcza 17|a.

Sorsjegyek a következő bankházakban kaphatók helyben:

Spitz József, Amigó Mór, Frankl Mari, Hauska Józsefné, Kiss Dávid, Lukács Mór, továbbá minden dohánytőzsdében és minden vidéki városban.

Uj! VENDÉGLŐ Uj!

A n. é közönségnek, jó ismerőseimnek és barátaimnak van szerencsém becses tudomására hozni, hogy Nagy-Körözs-utcza 1. szám alatt, egészen ujonnan épitett helyiségben egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

Vendéglőt

tegnap f. hó 26 án este egy elsőrendü zenekar közremüködése mellett megnyitottam.

A gyönyörüen festett és berendezett nagy és kényelmes ***éttermemben*** tisztelt vendégeim ***kitünő étellel, tisztán kezelt legjobb minőségü italokkal*** lesznek előzékeny és legpontosabb kiszolgálás mellett ellátva és hiszem, hogy a teljes megelégedés folytán gyakran fognak megjelenésükkel szerencséltetni.

A nagybecsü közönség pártfogását kérve vagyok

mély tisztelettel

SZABÓ GYULA,

vendéglős

Nagy-Körözs-utcza, 1. szám.

Kiadó lakás.

A Kossuth-utczai Mezey-féle házban egy II. emeleti 6 szoba és mellékhelyiségekből álló lakás f. évi november hó 1-től kiadó. 417

Mintegy 50.000 különféle zöld ojtás eladó őszi szállitásra, rendelések már most elfogadtatnak. 117

Szabó és Hajnal

füszer-, csemege-, bor- és déligyümölcsüzletében

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,

Nagybani szöllőeladás.

Csemege szöllő **kilója 20 kr.**

Nagyobb vételnél árengedmény.

Görög- és czukordinnyékben nagy választék.

Nagy raktár sajtnemüek, prágai sódar, szalámiból. Naponta friss TEA-VAJ 1 kilo 1 frt 20 kr.

Világhirü

Előpataki gyógy- és borviz.

Egy liter 10 kr.

Kérjük t. vevőinket napi vagy heti szükségletüket feladni, a mit kihordó kocsinkkal dijtalanul hazaküldünk.

Vidéki rendeléseknél csomagolást nem számitunk s dijtalanul küldjük az itteni állomáshoz.

Számos megrendelést kérve, maradunk

kiváló tisztelettel

SZABÓ ÉS HAJNAL.

Körösvölgyi saját termésü asztali borok, literje: 30, 36 és 40 kr., adó nélkül 8 krral olcsóbb. — Naponta mindennemü friss gyümölcsök kicsinyben és 5 kilós postakosarakban.

Ujdonság! Megay Foot-Ball bombái a legkitünőbb csokoládés gourmand-csemege **1 darab 15 kr.**

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.